

Bilaga 1 Överlevande projekt

1 Redovisning av slutredovisade projekt som har granskats 2021 och vars verksamheter har överlevt (kategori 3 och 4)

Överlevnadskategoriseringen baseras dels på en granskning av slutredovisningarna, dels på en senare uppföljning av projekten som omfattar information som lämnats av projektansvariga. Det är viktigt att notera att verksamheten, och därmed överlevnaden, kan ha förändrats efter det att uppföljningen har gjorts.

1.1 Överlevnadskategori 4 – Verksamheten lever vidare

Till överlevnadskategori 4 hör projekt där hela, eller stora delar av, verksamheten lever vidare och finansieras av organisationen själv eller av andra efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden upphört.

1. **Stiftelsen Bräcke diakoni. Karamellpåsen.**

Projektets syfte var att erbjuda extra stöd till familjer med barn som har en funktionsnedsättning. Det skulle ske genom att starta verksamhet som skulle vara som en vanlig öppen förskola, en mötesplats där familjer skulle ges möjlighet att träffa andra föräldrar eller närstående med liknande erfarenheter. Verksamheten skulle även erbjuda stöd, handledning och tips till föräldrar. En särskild satsning skulle göras för att nå nyanlända familjer. Personal på mötesplatserna skulle dels bestå av personer med kompetens inom förskoleverksamhet och funktionshinderområdet, dels doulor med kompetens vad gäller olika språk och kulturer. Målgruppen var familjer med barn 0–6 år, och särskilt barn med funktionsnedsättning och nyanlända familjer. Projektet ledde till att Stiftelsen Bräcke Diakoni skapade öppna mötesplatser på fyra platser i Göteborg för föräldrar och barn med funktionsnedsättning. Verksamheten fick namnet TilLiten. Ett häfte med beskrivning av hur man kan skapa en egen mötesplats likt TilLiten togs också fram och spreds, bl.a. till samtliga kommuner i Sverige, och liknande mötesplatser startades på fler platser i landet.

Efter projektet har verksamheten levt vidare i form av fem öppna mötesplatser och Bräcke diakoni har ett upphandlat avtal med Göteborgs stad. Den metod/det koncept som togs fram har spridits till andra kommuner över hela landet och det finns möjlighet att köpa handledning/utbildning.

2. **Drömmarnas hus ekonomisk förening.** *Barnens skulpturpark på Rosengård.*

Projektets syfte var att barn och ungdomar som bor i området, utifrån sina erfarenheter och berättelser, skulle få uttrycka sig konstnärligt i det offentliga rummet genom att skapa permanenta konstverk i sin egen uppväxtmiljö. Projektet ledde till skapandet av Barnens skulpturpark i Rosengård i Malmö. Vidare togs ett inspirationspaket för parkbesökare fram och ett metodmaterial om hur barn kan ges reellt inflytande över sin närmiljö och få uttrycka sig konstnärligt i det offentliga rummet, samt delta i planerings-, budget- och programarbete.

Efter projektet finns skulpturparken kvar. I samband med verkens färdigställande och invigning donerades verken till Malmö stad, som nu förvaltar skulpturparken. Föreningen har genomfört guidade visningar där det förekommer att barn och unga som deltog i projektet berättar om sina verk och om sina erfarenheter från projektet, ofta med efterföljande konstworkshop. Barnens Skulpturpark har också, med hjälp av föreningen, tagits med som ett rekommenderat besöksmål i den konstaudioapp som tagits fram av Malmö stad. Metodskriften har spridits och en film som berättar om projektet har producerats.

3. **Svenska Service- och Signalhundsförbundet.** *SMART Hundutbildning.*

Projektets syfte var att utveckla en individanpassad hundutbildning för målgruppen personer med funktionsnedsättning där hundföraren äger och tränar sin hund i hemmiljö. Målet var att ta fram ett utbildningsmaterial anpassat för målgruppen och starta ett nationellt nätverk för hundintresserade personer ur målgruppen. Projektet genomfördes i samarbete med FUB Skåne och RBU. Projektet ledde till att en individanpassad utbildningsmetod utvecklades där personer med funktionsnedsättningar tränade sin personliga hund och målgruppen utbildades till handledare. En fysisk handbok togs fram och spreds. Efter projektet har verksamheten levt vidare genom organisationen. Handboken används i förbundets utbildningar, som lever vidare i föreningens regi. Handboken finns tillgänglig att köpa, och finns även tillgänglig som ljudbok på olika ljudbokstjänster. De pengar som försäljningen av handboken ger, samlas i en SMART-fond där personer kan ansöka om att få visst ekonomiskt stöd för att genomgå utbildningen. Vidare har konferenser för professionella som arbetar med assistanshundverksamhet genomförts, inklusive en internationell konferens, vilket har ökat efterfrågan på kunskap om metoden.

4. **Nya Västana teater.** *Unga Västana.*

Projektets syfte var att erbjuda en barn- och ungdomsverksamhet inom Nya Västana Teater, för att ge målgrupperna insikter och kunskaper om folkkulturens kulturarv och därigenom möjligheter att bättre förstå sin

identitet. Projektet syftade även till att skapa en arena för samtal och engagemang och för upprätthållande av grundläggande demokratiska värderingar. Målgruppen var barn mellan 8 och 18 år i Sunne och närliggande kommuner. Projektet ledde till att Nya Västana Teater utvecklade en barnteatermodell med fokus på berättande, drama, folklig dans och musik. Projektet bestod dels av pedagogisk verksamhet, dels barnteateruppsättningar. Efter projektet har den pedagogiska verksamheten levt vidare med bl.a. dramagrupper, lovverksamheter och dagkollo, genom permanent finansiering från regionen.

5. **Berättarministeriet. *Experiment för alla.***

Projektets syfte var att stärka elevers kritiska tänkande samt att sänka trösklarna till den akademiska världen för barn i områden med hög arbetslöshet och socioekonomisk utsatthet. Målgruppen var elever i årskurs 4–9 i grundskolan. Projektet ledde till ett nytt samarbete mellan Berättarministeriet, målgruppen och Karolinska Institutet (KI). Utbildningsmaterial togs fram som bygger på Berättarministeriets metod att arbeta med språklig inläring. Eleverna besökte och utförde experiment på KI med hjälp av doktorander vid KI. Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningens regi genom bl.a. programutveckling och utveckling av en digital version av utbildningsprogrammet som gör att fler elever kan nås. Samarbetet med KI har fortsatt och deltagandet omfattar även skolor i Göteborg.

6. **Stockholms Stadsmission. *Röster från Baba.***

Projektets syfte var att förbättra möjligheterna för barn och unga som kommit ensamma till Sverige, och som av olika anledningar står utanför samhällets insatser och därmed befinner sig i svår utsatthet, att få en trygg varaktig lösning på sin situation och få vara delaktiga i processen och göra sina röster hörda. Målet var att ta fram en modell för hur man kan arbeta stärkande med målgruppen utifrån deras olika situationer. Projektet ledde till att en stödverksamhet för målgruppen byggdes upp inom Stadsmissionen (Baba). I projektet ingick även juridisk rådgivning, och bl. a. material och metoder som förklarar asylprocessen, rättigheter och skyldigheter, togs fram under projekttiden. Efter projektet har verksamheten levt vidare i Stadsmissionen, bl.a., Skapande verkstad som samarbetar med Kulturskolan, det digitala verktyget Loopen, poddverksamhet och juridisk rådgivning. Boken "Röster från Baba" har fortsatt att spridas. Grupper som startade i projektet har utvecklats. Arbetet med att skapa förutsättningar för social mobilisering, har utvecklats inom Stadsmissions organisation efter projektets slut och där deltagarinflytande från målgruppen är centralt.

7. **Västergötlands Orienteringsförbund.** *Ungoteket.*

Projektets syfte var att skapa en ledarskapsutbildning där unga parallellt lär sig föreningskunskap och får arbeta praktiskt med att driva ett projekt i sin förening. Projektet ledde till en utvecklad ledarskapsutbildning och utbildningsmaterial för unga. Genom Ungoteket genomfördes barn- och ungdomsläger, små och stora tävlingar, träningar och prova-på-aktiviteter. Flertalet ungdomar som medverkade i projektet tog mer ansvarstagande roller i sina föreningar efteråt.

Efter projektet har verksamheten fortsatt på nationell nivå i Svenska Orienteringsförbundets (SOFT) regi, som har tagit över drift och underhåll av projektets webbsida och innehåll, såsom handlednings- och utbildningsmaterial. Metodik och utbildningar har spridit sig till flera distrikt inom förbundet och används också för närvarande av Västergötlands Handbollsförbund.

8. **Caprifolen voltigeklubb.** *Hästen talar alla språk.*

Projektets syfte var att arbeta tillsammans med barn och unga, dels de som redan var engagerade i voltigeklubben Caprifolen, dels nyanlända barn och unga samt barn och unga med olika funktionsnedsättningar. Projektet skulle utifrån KASAM-metoden (KASAM står för känsla av sammanhang och syftar till att arbeta för att känna begriplighet, hanterbarhet och meningsfullhet i det man gör) skapa musikalerna där hästar och voltige används. Projektet ledde till samarbete och inkludering mellan olika deltagare (barn och unga som redan var engagerade i voltigeklubben, unga nyanlända och barn och unga med funktionsnedsättning med ledsagning/assistenter). Genom detta samarbete tog projektet fram bl.a. verktyg och kommunikationssätt. Även inspirationsfilmer skapades och var en viktig faktor för projektets spridning. Filmerna fungerade också som inkörsportar för att få andra organisationer att bli intresserade av projektet och föreningen.

Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningens regi genom att bl.a. verka för att fler personer med funktionsnedsättning inkluderas. Kurser har under pandemin fått genomföras digitalt. KASAM-metoden och material finns tillgängligt på hemsidan. Samarbete sker med bl.a. särskolor i kommunen.

9. **Stiftelsen Bräcke diakoni.** *Vuxensyskon.*

Projektets syfte var att lyfta behov och frågeställningar hos vuxna personer som har syskon med funktionsnedsättning. Målet var att ge stöd till en grupp som tidigare inte har uppmärksamats. Detta skulle ske genom information, samtalsstöd och checklistor. Projektet ledde till att samtalsmaterialet "Fokus på mig, vuxensyskon" togs fram och att ledare utbildades att använda materialet. I projektet skapades digitala samtalsgrupper och projektet tog också fram en kunskapssammanställning om vuxensyskon som anhöriga, i samarbete med Nationellt kompetenscentrum anhöriga (Nka). Dessutom

skapades, i samarbete med Östra teatern, föreställningen ”Skuggsyskon”, som spelades i projektets olika konferenser.

Efter projektet har digitala samtalsgrupper utvecklats och spridits till kommuner i landet. Ett tjugotal kommuner har skapat digitala samtalsgrupper som bygger på att kommunerna själva samarbetar med varandra. Nka håller i nätverket Anhörigstöd och kommunerna kan också få praktisk hjälp i att hålla digitala samtalsgrupper. Nka har även tagit fram ett webbaserat program som ger individuellt stöd, och som utgår från det samtalsmaterial som togs fram i projektet. Föreställningen har filmats och spridits, och har även spelats, även om pandemin satt hinder i vägen.

10. Bollnäs simsällskap. *Civilsamhället i samverkan – ett föreningsliv för alla.*

Projektets syfte var att engagera barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning till att vara mer fysiskt aktiva och att ha en meningsfull fritid. Dessutom syftade projektet till att göra föreningslivet mer synligt och tillgängligt för nyanlända barn, ungdomar och deras föräldrar i Bollnäs. Projektet ledde till bildandet av Föreningsalliansen som är ett föreningsnätverk med syfte att utveckla samverkan och förutsättningar för föreningsliv och civilsamhälle i Bollnäs. Genom projektet startade och samordnades en mängd olika initiativ, aktiviteter och verksamheter (tex parafotboll, nattfotboll, lovaktiviteter) och Fritidsbanken i Bollnäs. Vidare ledde projektet till att föreningar fick stöd i form av bl.a. ledarskapsutbildningar och föreläsningar samt konkreta former av stöd, bl.a. färdigställdes en cykelteknikbana.

Efter projektet har verksamheter och aktiviteter levt vidare i Föreningsalliansen, med ekonomiskt stöd från Bollnäs kommun., bl.a. i form Fritidsbanken, prova- på aktiviteter och sommarlovsaktiviteter, där Föreningsalliansen fungerar som stöd och nav.

11. Studieförbundet Vuxenskolan Jönköpings län. *Shared Reading.*

Projektets syfte var att utveckla och anpassa metoden Shared Reading , en metod för högläsning och samtal i grupp, till svenska förhållanden och för målgruppen vuxna personer med psykisk ohälsa. Metoden går ut på att läsa dikter, noveller eller andra korta texter högt tillsammans för att samtala och reflektera kring de tankar, känslor och minnen som texterna väcker. Projektet ledde till att föreningen var med och etablerade metoden i Sverige, och under projektiden erbjöds såväl fysiska som digitala läsgrupper med cirka 350 deltagare. I samarbete med den brittiska Shared Reading-organisationen utbildades fem personer i metoden, som i sin tur utbildade ett sjuttiofem läsledare. Vidare togs en textsamling fram som ett stöd till läsledaren, samt ett utbildningsmaterial på svenska.

Efter projektet har verksamheten levt vidare i Studieförbundet Vuxenskolan regi, som fortsätter att erbjuda läsledarutbildningar och läsgrupper. Fler nya

läsledare har utbildats på distans och läsgrupper har fortsatt bildats, både i regionen och i andra regioner.

12. **Talita.** *Reality check.*

Projektets övergripande syfte var att förebygga mäns våld mot kvinnor och sexuell ohälsa bland ungdomar. Målen med projektet var dels att öka ungdomars kunskap om pornografins möjliga effekter, dels att nå ut och erbjuda stöd till ungdomar som är i riskzonen för så kallat pornografiberoende. Projektet ledde till framtagandet av Sveriges första kompletta utbildningsmaterial om pornografi, inklusive lärarhandledning, riktat till ungdomar på högstadiet. Materialet togs fram tillsammans med ungdomar och genom referensgrupper/pilotverksamheter. Utbildningsmaterialet består av bl.a. lektionsupplägg, handledningar, övningar och utbildningsfilmer. Projektet ledde också till att en webbplattform med utvecklade interaktiva funktioner togs fram. Vidare skapades en utställning (fysisk och digital), "Porrens sanna ansikte - om porrens skadeverkningar", som fick stor geografisk spridning. Dessutom togs ett studiecirkelmateriale fram i samarbete med Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV). Vidare ledde projektet till att olika utbildningsmoment, utbildningsfilmer och filmhandledning, (inklusive filmer på engelska) skapades samt genomförande av nationella konferenser. Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningens regi, med spridning av material och filmer (nationellt och internationellt). Webbplattformen har tre fokusområden riktade till ungdomar, föräldrar och utbildare samt en lärarplattform som finns gratis tillgänglig. Utbildare använder materialet som finns på webbplattformen. Dessutom har en digital utbildning/konferens, "Pornografi - vår tids största jämställdhetspolitiska utmaning?", tagits fram, tillsammans med Unizon och Sveriges Kvinnolobby och som kan köpas av intresserade aktörer. Studiecirkelmaterialet som togs fram i projektet sprids inom NBV.

13. **Equmenia.** *Sunt prat.*

Projektets syfte och mål var att hjälpa ungdomar som riskerar att hamna i, eller som redan befinner sig i, en beroendesituation. Det skulle ske genom framtagande av pedagogiska redskap för att upptäcka, uppmärksamma och bearbeta negativt beroende av spel, alkohol, droger och sex. Projektet var indelat i tre delar; webbplattform, samtalsgrupper och ledarutbildningar. Projektet ledde till att en webbplats togs fram med redskap för att ta upp beroendefrågor. Vidare utbildades tjugo kunskapsbärare/utbildare för att nå yngre barn i åldrarna 9–12 år, genom Suntprat Tweens. Flera tusen barn och ungdomar nåddes av Suntprat-aktiviteter och samtal genom projektet. Efter projektet har verksamheten fortsatt och utvecklats i Equmenias regi, bl.a. med ekonomiskt stöd av Folkhälsomyndigheten och genom föreningens egen finansiering. Det fortsatta arbetet har haft mer fokus på psykisk ohälsa

och förebyggande arbete. Samarbetet med Scouterna har utvecklats och samarbetet med Bilda har fortsatt för att sprida metoderna och materialet, som har tryckts i flera omgångar.

14. **Freezone Sweden.** *Mitt liv min rättighet.*

Projektets syfte var att uppmärksamma och underlätta situationen för nyanlända ungdomar som lever med hedersnormer. Projektet riktade sig även till yrkesverksamma som möter ungdomarna. Målet var att skapa medvetenhet kring egna och andras rättigheter, att ge unga kunskap och metoder för att hantera sin livssituation, och att skapa ökad kompetens bland yrkesverksamma kring stöd till unga som lever under hedersförtryck. Projektet, som genomfördes i Skåne, ledde till utveckling av nya metoder och utbildningar om hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare resulterade projektet i utställningar (digitala och fysiska), en poddserie, och påverkansarbete i sociala medier och genom rättighetsworkshops. Projektet arbetade aktivt med över tusen unga, nådde flera tusen ungdomar samt utbildade tusentals yrkesverksamma vuxna som arbetar med unga i risk för att utsättas för hedersrelaterat våld och förtryck.

Efter projektet har verksamheten drivits vidare i föreningens regi, bl.a. utbildningsverksamheten, som också finns digitalt och som har spridits utanför regionen. Metoden har också spridits genom samarbete med MUCF.

15. **FUB.** *Min digitala livsplattform Digi-JAG – En digital kognitivt tillgänglig lärmiljö.*

Projektets syfte var att utveckla en nätpedagogisk modell och en digital lärplattform som stödjer personer med måttlig utvecklingsstörning i det livslånga lärandet. Projektet ledde till framtagandet av nätpedagogiska modeller och en digital lärplattform som kan användas i olika skolformer. Verksamheten förvaltades och spreds genom DigiJag Center, som är ett nationellt kunskapscenter för deltagande i det digitala samhället.

Efter projektet har uppbyggnad av kunskapscentret fortsatt, liksom utbildningar och kampanjer samt utveckling av metoder riktade till målgruppen till bl.a. skolan. Skolverket har även översatt materialet till engelska och har börjat användas i Norge. Verksamheten finansieras bl.a. med stöd från regionen, föreningen, samt Post- och telestyrelsen.

16. **Intressegruppen för Assistansberättigade.** *Projekt Egenmakt.*

Projektets syfte var att stärka egenmakten hos personer som har rätt till personlig assistans, deras familjer och företrädare. Detta skulle ske genom att producera en assistansguide i form av ett kunskaps-, utbildnings- och studiecirkelmateriale, i samarbete med flera organisationer. Projektet ledde till att en digital utbildning skapades och tusen utbildningar har sålts sedan lanseringen.

Efter projektet har verksamheten fortsatt och det finns en avsatt tjänst för arbetet med utbildningen i föreningen. Utbildnings- och studiecirkelsmaterial finns tillgängligt gratis för personer med assistans, medan assistansverksamheter betalar för utbildningen.

17. **Kulturungdom. Filmplats.**

Projektets syfte var att samla unga för att genom skapande av rörliga bilder öka intresset för, och engagemanget i, demokrati, mänskliga rättigheter och den egna orten. Projektet vände sig till ungdomar mellan 16 och 25 år i hela Västra Götaland. Projektet ledde till att man nådde drygt 400 aktiva deltagare på sju orter i Västra Götaland. Deltagarna fick genom workshops jobba med mänskliga rättigheter och skapa film. Vidare skapades digitala forum för att öka deltagarnas möjlighet att nätverka och lära känna varandra. Ett femtontal unga deltagare utbildades att bli mentorer via Filmplats coachprogram. Efter projektet har verksamheten med workshops fortsatt på sex av orterna, med ekonomiskt stöd från Västra Götalandsregionen och vissa kommuner.

18. **KFUK-KFUM Region Skåne Blekinge / KFUM Syd. LIV: Lugnt Inre Välmående.**

Projektets syfte var att KFUK-KFUM Regionen Skåne-Blekinge tillsammans med stroke- och Parkinsonföreningar skulle utveckla metoder och verksamhet som baseras på yoga och mindfulness. Målgruppen var personer som på grund av stroke eller Parkinson har utvecklat hjärntrötthet. Verksamheten skulle utformas av målgruppen själv i metodutvecklingsgrupper där ledare och instruktörer skulle utbildas. Projektet ledde till att ett program med övningar togs fram, tillsammans med en metodbok, som kunde beställas eller laddas ned. Vidare spelades filmer in och en ledarutbildning togs fram. Under projekttiden deltog cirka 400 personer ur målgruppen. Genom pandemin utvecklades digitala lösningar, utomhuspass och andra anpassningar. Efter projektet har verksamheten fortsatt i grupper runtom i landet, däribland Skåne, Gotland och Stockholm, med ekonomiskt stöd från olika fonder och privata finansiärer. Vidare har gruppleddare utbildats, i samarbete med Sensus, och kurser har hållits fysiskt och digitalt. KFUM Syd fortsätter samarbeta med flera organisationer, däribland patientföreningar.

19. **Personskadeförbundet RTP. Coachprojektet.**

Projektets syfte var att personer som nyligen förlorat en kroppsdel och är mitt i livet ska kunna träffa en person med egen skadeerfarenhet som ska hjälpa personen med coaching och att vara en förebild. Genom projektet skulle en coachverksamhet organiseras och en utbildning och lämplighetsprövning utformas. Projektet ledde till att Personskadeförbundet RTP byggde upp en coachverksamhet och erbjöd förebildscoacher för personer

som står inför, eller nyligen, har genomgått amputation. Vidare bildades ett nätverk bestående av 45 utbildade förebildscoacher runt om i landet som samarbetade med ortopedtekniska verkstäder, gåskolor, rehabiliteringscenter och vårdavdelningar som riktar sig till personer med en amputation. Träffarna var fysiska, digitala eller på telefon.

Efter projektet har verksamheten med förebildscoacher integrerats i föreningen och drivs vidare, men arbetet har försvårats pga. pandemin. Föreningen har beviljats medel för ett nytt arvsfondsprojekt som är en breddning med ny målgrupp och utveckling av den metod och de processer som utvecklades i Coachprojektet.

20. Region Jönköpings län. *Hjärtats hus.*

Projektets syfte var att utveckla ett Hjärtats Hus, en öppen verksamhet för personer som har eller har haft cancer, och deras anhöriga. Den löpande verksamheten skulle drivas av volontärer som själva har erfarenhet av cancer, som patient, anhörig eller vårdare.

Projektet skulle bedrivas i nära samarbete med lokala/regionala cancerföreningar och Funktionsrätt i Jönköpings län. Projektet ledde till etableringen av ett Hjärtats Hus i Jönköping, Eksjö, Värnamo och Tranås. Efter projektet har Hjärtats hus blivit en del av den ordinarie verksamheten i Region Jönköping och finansieras av regionen, där det också finns en anställd som arbetar med verksamheten. Hjärtats hus fortsätter att bedrivas på de fyra orterna och har breddats till fler målgrupper med kroniska/långvariga sjukdomar.

21. Riksförbundet Cystisk Fibros. *Podden "Osynligt sjuk"*.

Projektets syfte var att förebygga psykisk ohälsa för barn och unga som lever med cystisk fibros (CF) eller primär ciliär dyskinesi (PCD) genom att stärka deras självkänsla, ge ökad kunskap och skapa större delaktighet i ett socialt sammanhang. Barnen och ungdomarna skulle planera och producera en podcast, där de själva bestämmer ämnena som tas upp och vilka som ska intervjuas. På det sättet skulle de nå ut till andra barn och unga, med och utan CF eller PCD, samt till föräldrar, partners, syskon och personal inom vården, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och andra aktörer. Projektet ledde till att 30 barn och ungdomar i åldern 10–25 år utbildades i att göra poddar där de fick planera och producera poddprogram. Ensamhetskänslan minskade hos deltagarna och kunskapen om sjukdomarna ökade.

Riksförbundet för Cystisk fibros anställde en av ungdomarna i projektet på deltid som samordnare och producent för podden.

Efter projektet har poddverksamheten fortsatt i föreningens regi och det finns en person anställd på deltid som samordnar och producerar poddarna. Finansiering sker genom stöd från lokalföreningar och ett läkemedelsbolag.

22. **Sveriges Allmänna Konstförening. SAK UNG.**

Projektets syfte var att öka ungas närvaro och inflytande i Sveriges konstliv och ge unga mellan 16 och 25 år möjligheten att driva igenom sina idéer i projektform, med målet att skapa en nationell ungdomsrörelse där konstintresset för samman unga. Metoden var att unga, med stöd av SAK, den lokala konstinstitutionen och Nationalmuseum, skulle genomföra programverksamhet för andra unga där de bor. Målet var att därigenom sprida konstintresset hos unga, öka ungas medvetenhet kring den lokala konstscenen och kulturarvet, och samtidigt få erfarenhet av projektarbete. Projektet ledde till att cirka 1 400 unga deltog i SAK UNG:s aktiviteter över hela landet och att ett antal nätverk skapades på olika orter. Efter projektet har verksamheten levt vidare, dels i form av tre ideella föreningar i Stockholm, Göteborg och Umeå, som drivs av unga och där SAK fungerar som stöd, dels genom att en handbok från projektet finns tillgänglig hos SAK och kan beställas.

23. **Forum Skill. Svenska på jobbet.**

Projektets syfte var att främja språkinlärning för nyanlända med funktionsnedsättning, med målet att ta fram arbetssätt och metodmaterial som underlättar nyanländas språkinlärning och övriga medarbetares språkstödande roll. Målgrupp var nyanlända med funktionsnedsättning som är i arbets- och språkträning på sociala företag, och medarbetare som handleder nyanlända på arbetsplatsen. Projektet ledde till nya metoder och arbetssätt kring att lära ut och lära sig svenska på en arbetsplats. Material i form av bl.a. metabok, samtalskort och filmer togs fram, tillsammans med utbildningar och föreläsningar kopplat till materialet. Efter projektet har verksamheten levt vidare i föreningens regi, med en anställd för verksamheten. Organisationen har fortsatt med utbildningar som de säljer och anlitas även som experter av organisationer och kommuner. Metodmaterialet har också levt vidare inom de företag som organisationen samarbetat med.

24. **Internationella Kvinnoföreningen i Malmö. Tjejdriven.**

Projektets syfte var att öka förutsättningarna för att fler flickor/unga kvinnor med utländsk bakgrund i Malmö tar aktiv del i civilsamhälle och föreningsliv. Detta skulle ske genom att skapa en gemensam kulturscen för och med tjejer, en kulturell fusion inom mode, dans och musik, för att därigenom minska socialt utanförskap, öka inkludering, visa på likheter mellan olika kulturer, och samtidigt utmanafördomar. Projektet ledde till Diplomprogrammet, det första entreprenörskapsprogrammet i Malmö, som riktade sig enbart till unga tjejer. Inom ramen för den verksamheten genomfördes olika aktiviteter, möten och evenemang. Diplomprogrammet gjorde det också möjligt för föräldrar med olika bakgrunder att förstå betydelsen av aktiviteterna i Tjejdriven.

Efter projektet har flera deltagare blivit mentorer och fått kompetens att leda projekt självständigt. Mentorernas projekt från Tjejdreven har levt vidare som studiecirklar genom Studieförbundet Vuxenskolan i Malmö och inom projektet Alla Har Talang (som är en fortsättning på Tjejdreven). Kunskap och erfarenheter från Tjejdreven används för att starta nya projekt för att stärka unga tjejers självförtroende och självkänsla. Kurser och internationella utbyten och samarbeten har också genomförts efter att projektet har avslutats. Vidare har projektet skapat synergier och fått betydelse i andra verksamheter för ungdomar i Malmö.

25. Tjejer i Förening/Tillsammans i Förening. *Fördomsfri jämlikhet.*

Projektets syfte var att skapa möten och dialog mellan unga från olika geografiska områden i Malmö och därigenom synliggöra och förebygga fördomar om Malmös olika områden och invånare. Detta skulle ske genom att arrangera aktiviteter med kreativt skapande i fokus. Projektet ledde till att mötesplatsen KRUT skapades på Malmö Stadsbibliotek och att sociala aktiviteter samt utbildningar inom jämställdhet, barnkonvention, ledarskap och workshops om fördomar arrangerades. Vidare resulterade projektet i ett metodmaterial och utbildningspaket om fördomar som användes både i intern och i extern verksamhet.

Efter projektet har samarbetet med Malmö stadsbibliotek fortsatt, med ungdomsträffar där ungdomar träffas över stadsdelsgränserna. Vidare säljer föreningen utbildningar till företag och till Malmö stad och har också ett nära samarbete med kommunen, bl.a. stöd för att anställa ungdomar som deltar i verksamheten och föreningar tar också emot sommarpraktikanter. Ett regionalt samarbete med andra kommuner har inletts.

26. ABF Malmö. *Säg det sen gör det.*

Projektets syfte var att skapa ett forum och metoder för att normalisera känslor. Det skulle ske genom att prata om känslor för unga och vuxna personer med psykisk ohälsa. Projektet ledde till framtagandet av ett metodmaterial med en tillhörande ledarutbildning, baserat på de aktiviteter och folkbildande kulturarrangemang som skapats ihop med målgruppen. Exempel på aktiviteter var Känsloklubb, Känsloläger och workshops där målgruppen var med både i utformandet och som deltagare.

Efter projektet har den ideella föreningen Känslokompaniet skapats som ska förvalta metodmaterialet som finns tillgängligt på föreningens hemsida. Föreställningen kan köpas in av intresserade liksom workshops, och det finns en efterfrågan från kommuner. Dessutom anordnas kurser för föreningar så att dessa kan använda materialet på egen hand. ABF ger fortsatt visst stöd i arbetet och arbetet har även spridits inom ABF.

27. **Funktionsrätt Göteborg.** *Tyck till.*

Projektets syfte var att undersöka och identifiera orsaker till att personer med funktionsnedsättning sällan använder de digitala synpunktsfunktioner som byggs upp av det offentliga runt om i Sverige. Utifrån undersökningen skulle metoder utvecklas som främjar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att bl.a. framföra sina klagomål, synpunkter och förslag. Målet med projektet var att stärka målgruppens rättigheter och möjligheter till inflytande. Projektet ledde till ökade kunskaper, möjligheter och engagemang om, och kring, klagomålshantering för personer med funktionsnedsättning avseende offentliga institutioner. Webbverktyget KPS ("Klaga på stan") utvecklades för att hantera synpunkter. Vidare togs en utbildningsplattform fram och en kampanj genomfördes som fick spridning över hela landet.

Efter projektet har webbtjänsten Klaga på stan drivits vidare av Funktionsrätt Göteborg (FRG) som administrerar och betalar för webbtjänsten. Webbtjänsten används av allmänheten (för att kunna nå fram med sina klagomål), det offentliga (som tar emot klagomålen) och av civilsamhället (som hjälp till medlemmar och som verktyg i det intressepolitiska arbetet). FRG använder också webbtjänsten i sin egen verksamhet och för att ge stöd till enskilda i frågor som rör funktionshinder. På organisationens hemsida finns också bl.a. en guide till hur man kan framföra klagomål. Organisationen har fortsatt att aktivt sprida information om webbtjänsten genom olika kanaler, bl.a. nyhetsbrev som når medlemsföreningar och medlemmar.. Påverkansarbete för att förbättra klagomålshanteringen i Göteborgs stad har fortsatt.

28. **Studiefrämjandet i Uppsala län.** *Vox Vigor – en nättidning.*

Projektets syfte var att tillsammans med personer med psykisk ohälsa skapa en nätbaserad tidning för erfarenhetsutbyte mellan brukare, anhöriga, vårdpersonal, politiker och allmänheten. Projektet ledde till skapandet av nättidningen Vox Vigor som under projekttiden blev en etablerad informationskanal för målgruppen i regionen. Efter projektet har tidningen fortsatt att ges ut regionalt och det har bildats en ideell förening, med målet att söka finansiering för nationell spridning.

29. **Örebro filmförening.** *Filmbron.*

Projektets syfte var att skapa ett nätverk för att stärka ungdomar med filmintresse och ge stöd i form av utbildning, workshoppar, handledning, utrustning, kontakter och mötesplatser för att därigenom kunna ta steget vidare och våga satsa på ett arbete med film. Projektet ledde till att ett filmnätverk med cirka femtio ungdomar etablerades.

Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningen, med bl.a. kurser anordnade av föreningen. Även det filmfestivalssamarbete som etablerats

mellan Örebro filmförening och Live at Heart har fortsatt, om än i mindre omfattning pga. pandemin.

30. **Kista Sportklubb KFUK- KFUM.** *Löpning som social språngbräda för unga i Järva.*

Projektets syfte var att använda löpning som verktyg för att skapa social utveckling och integration för nyanlända och bosatta ungdomar i Järva, Stockholm. Projektet ledde till att många barn och unga samt deras föräldrar på olika sätt fick prova på olika idrotts- och motionsaktiviteter, med fokus på löpning. Utöver löpträning arrangerades olika lopp, skolpromenader (för att tillsammans gå till skolan), lovaktiviteter samt längdskidåkning. Efter projektet har aktiviteter fortsatt att genomföras genom idrottsföreningen Rinkeby Run som bl.a. anordnar söndagspromenader för mammor och söndagslöpning där man efter löpningen gemensamt träffas och fikar i Akalla by och har olika samtalsämnen uppe för diskussion. Vidare anordnas träning för tjejer respektive för blandade grupper, och under vintern skid- och skridskoåkning.

31. **HOBS. IHART.**

Projektets syfte var att utveckla och skapa en positiv syn på hälsa tillsammans med barn och ungdomar. Målsättningen var att få barn och ungdomar delaktiga i sin hälsa och sin livssituation, att skapa en känsla av tillhörighet och gemenskap samt att arbeta för respekt för sin egen hälsa. Målgruppen var barn och ungdomar mellan 6 och 25 år med en osund syn på sin hälsa. Projektet ledde till skapandet av digitala mötesplatser och kunskapsstöd för målgruppen samt ungdomszoner som fungerar som forum för målgruppen 13–18 år. Vidare togs metodmaterialet "Du räknas", fram, liksom digitala utbildningar, filmer och tips. Allt digitalt material gjordes tillgängligt på organisationens hemsida.

Efter projektet har organisationen erbjudit utbildningar och föreläsningar kostnadsfritt via hemsidan och dessa uppdateras efterhand och används inom förskolor, skolor, hälso- och sjukvården. Det finns också en fokusgrupp bestående av vårdnadshavare som svarar på frågor och en ungdomsgrupp samt stödchatt. Det går även att anlita en ungdom för att prata utifrån sina egna erfarenheter. Vidare drivs mentorskap i föreningens regi.

32. **Bris.** *Nyanlända barn, idrott och inkludering.*

Projektets syfte var att göra en satsning för att stärka idrottsledare och tränare i deras möten med unga i utsatta situationer, genom ett samarbete mellan Bris och Riksidrottsförbundet. Målet var att ta fram metoder och verktyg samt en stödfunktion för ledare och tränare i mötet med barn och unga med erfarenhet av flykt. Målgruppen för projektet var barn och unga med erfarenhet av flykt, samt idrottsledare, tränare och organisationsledare inom svensk idrott. Projektet ledde till att Bris och Riksidrottsförbundet

genomförde flera gemensamma seminarier riktade till idrottens ledare med fokus på frågor om nyanlända barn, inkludering och trygg idrott. Ett material om samtal med barn och unga, ”Viktiga vuxna inom idrotten - att samtala med barn”, togs fram. Bris kuratorer och idrottens koordinatörer utbytte erfarenheter och tog del av kunskapshöjande insatser om bemötande, migration och hedersrelaterat våld. Vidare startades en idrottslinje hos Bris upp. Projektet innebar ett fördjupat samarbete mellan Bris och Riksidrottsförbundet och stärkte Bris position inom idrotten. Efter projektet har Idrottslinjen blivit en del av Bris ordinarie verksamhet. Det stöd som Bris gav i form av metoder och material till Riksidrottsförbundet lever kvar och det har genom projektet skapats ett samarbete som fått betydelse även i andra projekt.

33. **RFSU Stockholm.** *Hemma - Ett Sexualupplysningsprojekt för familjehem.* Projektets syfte var att, i samarbete med FoU Södertörn, öka den sexuella och reproduktiva hälsan hos unga som är placerade i jour- eller familjehem. Detta skulle ske genom att bl.a. utbilda familje- och jourhem, ge dem kunskaper kring målgruppens sexuella hälsa och rättigheter samt redskap i att stötta målgruppen. Projektet ledde bl.a. till genomförande av utbildningar av familjehem och jourhem samt framtagande av material som bygger på situationer och behov beskrivna av familjehem. Materialet spreds genom utbildningar, föreläsningar, seminarier, utskick och målgruppens egna beställningar. Vidare spreds handbok filmer och poddar och workshops och referensträffar med ungdomar genomfördes. Efter projektet har verksamheten fortsatt i RFSU regi och är genom stöd från Folkhälsomyndigheten del av RFSU Stockholms ordinarie verksamhet. Materialet finns tillgängligt på organisationens hemsida. Den handbok som togs fram i projektet har haft stor efterfrågan. Utbildningar har riktats till familjehem och socialtjänst och organisationen har påbörjat samarbete med Stockholms stad och bl.a. deltagit i introduktionsutbildningar för familjehem. Organisationen har även inlett samarbete med Bris för att på så sätt kunna möta ungdomarna i familjehemmen
34. **Habo Wolley.** *Bogserlinan.* Projektets syfte var att möjliggöra för nyanlända barn, ungdomar och deras föräldrar att bli delaktiga i föreningslivet på samma villkor som de med svensk bakgrund. Målet var att ta fram en modell för hur föreningar bäst når ut till målgruppen och inkluderas i föreningsverksamhet. Genom utvecklad fadderverksamhet på olika nivåer ville projektet skapa förutsättningar för barn och föräldrar att vara med och utveckla både sig själva och andra i klubben. Projektet ledde till att föreningen skapade en struktur och en manual för att främja inkludering av nya målgrupper. Föreningen arbetade med fadderverksamhet, sportcafé samt samarbeten med Habos Globala mötesplats. Dessutom bedrevs uppsökande verksamhet genom att arrangera

rastaktiviteter på skolor samt genom aktiviteter i bostadsområden. Vidare startade en fond som var möjlig att söka medel ifrån för barn och unga från familjer med utsatt ekonomisk situation.

Efter projektet har verksamheten levt vidare i föreningens regi. Vissa delar av verksamheten har behövt pausas pga. pandemin, däribland rastverksamheten som bygger på att alla skolor i kommunen får besök av en idrottsförening en gång i veckan och får pröva på en sport. Rastverksamheten bedrivs som ett projekt med flerårigt ekonomiskt stöd från kommunen och Smålandsidrotten (SISU). Det sociala arbetet har fortsatt i föreningen, däribland fonden och fadderverksamheten, som dock har pausats under pandemin.

35. Idrottsföreningen för alla handikappade. Boccia för personer med gravare funktionsnedsättningar.

Projektets syfte var att öka intresset för boccia i Stockholm och Mälardalen genom samarbete mellan Idrottsföreningen för alla handikappade (IFAH) och föreningen Tranan HIK. Projektet ledde till att boccia blev mer tillgängligt på skolor och fritidsgårdar som vänder sig till målgruppen. Under projekttiden besöktes skolor, fritidsgårdar, dagliga verksamheter och rehabanläggningar för att visa hur man spelar boccia. Via dessa besök väcktes ett intresse för sporten, och flera föreningar och organisationer byggde upp bociaverksamhet under projektiden.

Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningens regi och finns i föreningar, skolor och fritidsgårdar runtom i landet, trots vissa svårigheter under pandemin. Vidare har Föreningen har bl.a. lånat ut utrustning till verksamheter som vill erbjuda boccia och de material och informationsfilmer som togs fram i projektet finns tillgängliga på föreningens webbplats.

36. RSMH. NSPH:s brukarrevisionsprojekt.

Projektets syfte var att samhällets vård och stöd för personer med psykisk funktionsnedsättning i högre utsträckning skulle motsvara brukarnas önskemål och behov. Målet var att utveckla en metod och en finansiell hållbar verksamhet för att genomföra brukarrevisioner i psykiatriska och socialpsykiatriska verksamheter i hela landet, via bland annat mobila revisionsteam. Målgruppen för projektet var patienter och brukare som tar del av den vård och det stöd som ges i de verksamheter som ska revideras. Projektet ledde till att målgruppen fick verktyg och kunskaper om hur man gör målgruppsorienterade revisioner av vårdinsatser. En handbok togs fram och en rad offentliga aktörer fick utbildning i hur man kan använda revisionerna för att stärka delaktigheten för målgruppen.

Efter projektet har brukarrevisionsverksamheten fortsatt att utvecklas, med främst kommuner, men också regioner som beställare. Beställningarna av brukarrevisioner finansierar verksamheten, vilken är kopplad till organisationens uppdragsverksamhet som bedrivs i ett särskilt bolag.

37. **Sätergläntan, Hemslöjdens gård ekonomisk förening. SlöjdLab.**
Projektets syfte var att bidra till ökad integration genom att starta kreativa verkstäder i fyra bostadsområden i Borlänge där barn och ungdomar skulle mötas genom skapande aktiviteter inom slöjd. Målet var att skapa möten mellan ungdomar, möten över generations- och kulturgränser och ökade möjligheter till arbete inom hantverksyrken. Projektet ledde till fyra ”slöjdlab” för barn och unga där barn får slöjda på sin fritid och äldre barn har möjlighet att bli ledare till yngre barn genom att gå en slöjdläroutbildning.
Efter projektet har verksamheten fortsatt i Rädda Barnens regi. Pandemin har påverkat möjligheten att bedriva slöjdlab, men ett slöjdlab är i gång, och ett annat ska starta upp. Det har också skapats en syjunta för mammor till barnen, som innebär social samvaro och bidrar till integration.
38. **Hjärnkoll. Den egna berättelsen.**
Projektets syfte var att förbättra möjligheten till en god psykisk hälsa för personer som flytt/invandrat till Sverige, samt förbättra förutsättningar till etablering. Målet var att öka kunskapen hos målgruppen, motverka fördomar och negativa attityder om psykisk ohälsa och förbättra förståelsen hos de aktörer som möter målgruppen. Projektet ledde till ett tjugotal nyutbildade ambassadörer med egen erfarenhet av migration som genomförde 128 föreläsningar och nådde ut till närmare 9000 personer. Ambassadörernas berättelser bidrog till konkret förståelse om migrationsrelaterad stress, trauma, identitetsförlust, hur det är att börja om i ett nytt land, kulturella barriärer, och hur man bl.a. kan anpassa bemötandet och stödet.
Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningens regi. De ambassadörer som rekryterades och utbildades under projektiden finns kvar i Hjärnkolls regionala föreningar och kan bokas för uppdrag.
39. **Unga Örnars riksförbund. Demokratiklubb - från ord till handling.**
Projektets syfte och mål var att skapa en bas för ungas möjlighet till inflytande och att öka deras kunskap om sina demokratiska rättigheter för att därigenom skapa aktiva samhällsmedborgare som lär sig använda sin demokratiska yttranderätt och förslagsrätt. Projektet ledde till ett tjugotal demokratiklubbar och utbildning av ett tjugotal demokratiledare. Vidare skapades en digital utbildningsplattform för att utbilda demokratiledare. De metoder som utvecklades i projektet konkretiserades även i ett brädspel och memoryspel.
Efter projektet har verksamheten levt vidare via demokratiklubb.se där Unga Örnars medlemmar och andra intresserade kan ladda ner studiematerial och gå den digitala ledarskapsutbildningen. Verksamheten har fortsatt finansieras med externa medel från samarbetspartners och genom försäljning av det brädspel som togs fram. Flera demokratiklubbar i landet har startat

och ska starta. Organisationen har också ett fortsatt samarbete med, och får bidrag från, socialförvaltningen i Göteborg, för att genomföra demokratiklubbar.

40. **Verdandi. Den tredje kraften.**

Projektets syfte var att utveckla en modell för brukarinflytande med konkreta verktyg för unga mellan 16 och 26 år som lider av psykisk ohälsa och samtidigt har ett missbruk/beroende så att de får en bra, jämlik och samordnad vård.. Projektet ledde till att en helhetsmodell för reellt brukarinflytande togs fram där ungdomarna både varit med i utvecklingen och i testningen. Information om modellen spreds lokalt och nationellt och representanter för målgruppen utbildades för vidare spridning. Deltagande kommuner och regioner fick genom projektet bättre kännedom om brukarnas behov.

Efter projektet har verksamheten levt vidare genom Brukarkraft (ett resurscentrum för brukarinflytande). Föreningen genomför bl.a. utbildningar, certifieringar och stöd i brukarrevisorer, med utgångspunkten att ge metodstöd till självkostnadspris. Det samarbete som etablerades under projekttiden med myndigheter och organisationer (bl.a. SKR) har fortsatt och organisationen är också involverad i ett forskarnätverk kopplat till brukarrevisorer.

1.2 Överlevnadskategori 3 – Erfarenheter från projekten lever vidare

Till överlevnadskategori 3 hör projekt som har utvecklat en verksamhet, metod eller ett arbetssätt som efter projektets slut används i organisationen eller av aktörer utanför organisationen, exempelvis inom offentlig sektor. Jämfört med kategori 4 är det för dessa projekt svårare att uttala sig om omfattningen.

1. Riksförbundet Attention. *Barns röst.*

Projektets syfte var att öka delaktigheten för barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som är i behov av stöd från flera vårdgivare, socialtjänst, myndigheter och skola. Projektet ledde till att barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar blev mer delaktiga i sin vård och omsorg. I projektet togs bl.a. material, utbildningar och filmer fram och spreds.

Efter projektet har filmerna använts och fått stor spridning, särskilt filmerna om utredningar. Filmerna finns tillgängliga på Attention play på Youtube. Det som särskilt har levt kvar i organisationen är sättet att samarbeta med, och involvera barn och där utgångspunkten är att barnen är experter på sin egen situation. Det är ett förhållningssätt som organisationen tagit med sig i andra projekt. En viktig erfarenhet från projektet har varit betydelsen av att barn är delaktiga i sin egen vård, att de både kan och vill delta. Material och metoder finns med i organisationens fortsatta arbete.

2. Umeå kommun/Kulturverket. *Det tillåtande rummet – delaktighet, fantasi och förståelse.*

Projektets syfte var att genom konstnärliga workshoppar engagera målgruppen barn och ungdomar med funktionsnedsättningar och samarbetspartners för att tillsammans skapa en trygg mötesplats som motverkar rädsla och väcker nyfikenhet. Projektet ledde till att målgruppen fick ökade möjligheter att uttrycka känslor, idéer och viljor genom olika konstnärliga uttryck och att flera samverkanspartners har utvecklat förståelse och respekt för målgruppens behov.

Efter projektet har olika delar av verksamheten fortsatt, genom ett nytt arvsfondsprojekt (Sammankomster) där målgruppen är något utvidgad, genom fortsatta workshops, bl.a. som del av musiklärarutbildningen på musikhögskolan i Umeå, och genom projektet Radioverkstan som P4 Västerbotten tagit över.

3. Riksförbundet Attention. *Idrott för alla.*

Projektets syfte var att ta fram metoder och skapa nya samverkansformer för att barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i åldern 10–16 år ska bli motiverade och inkluderade i idrottsverksamhet och föreningsliv. Detta skulle ske genom arbete i tvärgrupper med ett antal olika aktörer i tre pilotkommuner. Projektet ledde till styrka kunskaper om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i idrottsrörelsen och inom

föreningslivet. Ett antal filmer och utbildningar togs fram för föreningslivet samt för skolan.

Efter projektet har materialet fortsatt att användas av Riksförbundet Attention och filmerna finns på organisationens Youtube-kanal Attention Play. Genom samarbetet med SISU idrottsutbildarna har den ledarutbildning som skapades i projektet blivit en del av den grundutbildning som erbjuds alla tränare. Materialet finns tillgängligt hos SISU Idrottsutbildarna, dels som en öppen webb att tillgå för föreningarna att använda, dels som en valbar modul i den grundläggande utbildningen för tränarverksamhet. Riksförbundet Attention har också till viss del utbildat föreningar och kommunala idrottsverksamheter.

4. Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland. *Tillsammans för god psykisk hälsa – Västmanlandsmodellen.*

Projektets syfte var att förändra attityder och bemötande kring människor som lever med psykisk ohälsa. Målet var att bidra till en ny modell för samverkan (Västmanlandsmodellen) för ett öppnare klimat och en bredare förståelse för målgruppens hela sammanhang. Projektet ledde till att organisationen tillsammans med samarbetspartners skapade aktiviteter som syftade till att öka kunskapen, förståelsen och acceptansen kring psykisk ohälsa. Genom föreläsningar, kurser, informationsträffar och andra evenemang nådde projektet såväl målgruppen som målgruppens omgivningar. Genom projektet skapades breda nätverk som underlättade samverkan mellan olika aktörer kring målgruppen.

Efter projektet har verksamhet riktad till seniorer fortsatt genom nya samtalsgrupper i hela landet och samtalsgruppsledare utbildas, baserat på den samtalsmetodik som utvecklades i projektet. Vidare har en årlig temavecka i Västmanland anordnats, med fokus psykisk hälsa och som omfattar föreläsningar, seminarier och workshops dit alla är välkomna. Studieförbundet fungerar som nav, med olika deltagande föreningar. Utöver detta sker samarbeten med föreningar som arbetar för psykisk hälsa.

5. RFSU. *Nyfiken – sex och relationer för unga nyanlända.*

Projektets syfte var att förbättra unga nyanländas sexuella hälsa och kunskap om sina sexuella rättigheter. Målet var att målgruppen (15–25 år) skulle få ökad kunskap samt reflektera över, och få en djupare förståelse kring, normer kopplat till sexualitet och relationer. Detta skulle ske genom workshops och samtalsträffar med målgruppen. Projektet ledde till användning och spridning av metodmaterialet "Sexualundervisning på Lättare Svenska" till målgruppen. Vidare togs ett könsmemoryspel fram som en ny metod, i samarbete med ett lokalt projekt. Dessutom deltog personer som möter målgruppen antingen i en processinriktad utbildning eller konferens. Vidare utbildades RFSU-informatörer i att hålla sexualupplysningspass med den primära målgruppen.

Efter projektet har arbetet med att ha informatörer i olika lokalföreningar fortsatt. När det gäller den sekundära målgruppen (bl.a. professioner) har RFSU fått medel från Folkhälsomyndigheten och kunnat ta fram ett utbildningsmaterial som också finns i digital form. Materialet vänder sig till två målgrupper; lärare som möter nyanlända på gymnasiet och högskolan samt socialtjänstpersonal, som kan boka digitala utbildningar. Det könsmemoryspel som togs fram har haft stor efterfrågan och har tryckts i flera upplagor. Det riktar sig till alla, inte bara nyanlända ungdomar. Projektet har haft stort mervärde internt inom RFSU genom att lokalföreningar och förbundskansliet har samarbetat och tillsammans arbetat fram utbildningar. Projektet har också lett till att man utvecklat antirasistisk sexualundervisning som används internt när utbildningar utvecklas.

6. Västerviks fotbollsförening. *Fotboll för alla.*

Projektets syfte var att utifrån metoden Fotboll För Alla (FFA) öka den fysiska aktiviteten och bryta den ofta förekommande isoleringen för personer i alla åldrar med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar. Projektet ledde till att personer med olika funktionsnedsättningar fick möjlighet att spela fotboll och/eller delta på annat sätt i föreningslivet. Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningens regi och i samarbete med kommunen, även om pandemin har påverkat omfattningen, bl.a. har det varit ett uppehåll för träningar inomhus.

7. Skellefteå FF. *Hela spelaren.*

Projektets syfte var att använda fotboll som verktyg för att skapa social utveckling och integration för ungdomar i Skellefteå, både svenskfödda och nyanlända. Projektet ledde till att föreningen bl. a. utvecklade en arbetsmetod där deltagare med olika bakgrund har möjlighet att skapa gemensamma sammanhang och växa som individer. Genom workshops, föreläsningar, individuella utvecklingsplaner, aktiviteter och arbete inom olika arrangemang, fick deltagarna erfarenhet och kunskap som gjorde dem till tryggare individer att möta samhällets utmaningar. Efter projektet har arbetsmetoden blivit en integrerad del av föreningen och samarbetet med olika aktörer i kommunen har fortsatt, även om pandemin har påverkat omfattningen.

8. Arne Ljungqvist Anti-Doping Foundation. *Dissa steroider.*

Projektets syfte var att skapa en plattform för att sprida kunskap om steroidmissbruk och dess följder med hjälp av ny innovativ pedagogik och digitala kanaler. Detta för att öka ungas kunskaper och insikter om steroider och skadliga kosttillskott och därmed förändra attityder så att målgruppen ungdomar i åldern 12–25 år i skolor, idrottsföreningar, träningslokaler och gym aktivt avstår från dessa preparat. Tillsammans med målgruppen skulle

man ta fram filmer och ett digitalt utbildningsprogram inklusive lärarhandledning som skulle bli en central del i en turné anpassad för skolor, föreningar och gym och baserad på ett nätverk av unga vuxna så kallade ”spridningscoacher” (elever från GIH, andra högskolor och universitet). Projektet ledde till kunskapen om dopning och riskerna med presentationshöjande kosttillskott eller kosttillskott med viktninskande effekt har höjts. Många skolor och elever tog del av det material som togs fram i form av bl.a. film, ljudbok, digital utbildning, lärarhandledning och podcast. Spridning skedde också genom kända träningsprofiler och polisen samt projektambassadörer. Vidare spreds ett ambassadörsprogram. Efter projektet har verksamheten drivits vidare i stiftelsens regi. Utställningen finns tillgänglig och utbildningsmaterialet finns tillgängligt digitalt på hemsidan och har fortsatt spridas. Ambassadörsprogrammet har fortsatt i mindre skala under pandemin.

9. Föreningservice Piteå. Föreningspatrullen.

Projektets syfte var att skapa arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning. Målet var att utveckla en verksamhet som erbjuder arbete och sysselsättning utanför daglig verksamhet, genom ett nära samarbete mellan föreningslivet, kommunen och målgruppen. Målgrupp var personer med funktionsnedsättning som har rätt till daglig verksamhet. Projektet ledde till skapandet av en plattform för daglig verksamhet och de flesta av deltagarna fick en fastare och bättre plattform för att få sysselsättning. Vidare utvecklades Föreningservice som organisation. Efter projektet har verksamheten fortsatt i föreningens regi, bl.a. genom utbildning av handledare och genom att projektets metoder har tillvaratagits inom socialtjänstens ordinarie verksamhet.

10. Kulturföreningen Theatron. Hjälteskolan.

Projektets syfte var att genom scenkonsten inspirera ungdomar till bättre kommunikationsförmåga och självinsikt. Vidare syftade projektet till att via hjälteberättelser undersöka hur man jämlika möten kan skapas som ger sociala- och personliga färdigheter som på sikt främjar delaktighet i samhället. Målgruppen var unga svenska, nyanlända och ensamkommande ungdomar mellan 12 och 25 år, samt personer med lätt intellektuell- och/eller kognitiv funktionsnedsättning som riskerar att hamna utanför samhället. Projektet ledde till att workshops genomfördes med drygt 2000 elever, framtagandet av en metodbok, broschyrer och interaktivt material. Vidare tog projektet fram en katalog bestående av femtio övningar som samlades i ett kartotek och som fungerade som grund för gestaltnings- och empatihöjande workshops. Efter projektet har workshopverksamheten levt vidare i Skåne och samarbeten med olika kommuner är på gång.

11. IPA Sweden. *Öppna dörren till leken och de nyanlända.*

Projektets syfte var att med leken som redskap främja nyanlända barns och ungdomars möjlighet att känna sig inkluderade i samspel med svenska barn och ungdomar. Målgruppen var barn och ungdomar mellan 6 och 15 år, samt vuxna som arbetar direkt med barnen. Projektet ledde till att IPA Sweden och flera organisationer över hela landet som är medlemmar i föreningen startade upp olika verksamheter på lokal nivå inom projektets teman lek, drama och rörelse. Insatserna skedde antingen vid ett tillfälle eller pågick under några veckor. Föreningen genomförde även lekaktiviteter tillsammans med skolor. Projektet producerade ett informations- och metodmaterial över projektets drama-, dans- och lekaktiviteter samt dess samlade resultat. Efter projektet har flera av verksamheterna i landet fortsatt i egen regi. Informations- och metodmaterial finns fortfarande tillgängligt i fysisk form.

12. Studieförbundet Vuxenskolan, Jönköpings län. *Min säkerhet.*

Projektets syfte var att skapa en målgruppsanpassad säkerhetsutbildning med tillhörande studiematerial för personer med intellektuella funktionsnedsättningar och personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Målet var att deltagarna efter avslutad kurs, utifrån sin förmåga, skulle ha grundläggande kunskap och förståelse kring vilka risksituationer som deltagarna kan möta i vardagen, bl.a. trafiksäkerhet, brandsäkerhet och säkerhet vid vatten. Projektet ledde till att målgruppen under studiecirkelarna fick lära sig hur de vid olika risksituationer kan agera på bästa sätt utifrån sina förutsättningar. Kurserna leddes av två cirkelledare, en från målgruppen och en från Studieförbundet Vuxenskolan. Till kursen togs det fram ett studiehandledningsmaterial som framtida studiecirkelledare kan utgå ifrån. Genom projektet genomfördes drygt 200 säkerhetsutbildningar och kursledare utbildades. Upplägget och metoderna togs fram i samarbete med representanter från målgruppen, polisen, kommunen och räddningstjänsten.

Efter projektet har verksamheten fortsatt i Studieförbundet Vuxenskolas förbunds regi, som har en dialog med MSB om fortsatt stöd för att kunna utbilda studiecirkelledare. Studieförbundet undersöker också efterfrågan på utbildningar bland lärare i gymnasiesärskola och bland kommunpersonal (daglig verksamhet). Studiecirkelmaterialet finns fortfarande tillgängligt. Pandemin har dock påverkat möjligheterna att bedriva studiecirkel.

13. Sensus Studieförbund. *Perspektivbyrån – normkreativa metoder för likabehandling.*

Projektets syfte var att förebygga och motverka diskriminering av barn samt utveckla metoder som bidrar till att skapa jämlika och tillgängliga kultur- och fritidsmiljöer, med utgångspunkt i ett barnperspektiv. Målgruppen var i första hand barn mellan 6 och 16 år och i andra hand kommunala kultur- och fritidsverksamheter, föreningsliv och andra aktörer som jobbar med

normkritiska frågor, skolpersonal, samt föräldrar och andra nära vuxna. Projektet ledde till att cirka 700 barn var med och vidareutvecklade metoden Perspektivbyrån. Barnens granskningar av verksamheter inom kultur- och fritidsverksamheter innebar ökad medvetenhet om barns perspektiv och rättigheter och ledde till förändringar på flera områden, bl.a. inköp, skyltning och marknadsföring, aktiviteter och utbud samt fysiska lokaler. Vidare genomfördes fortbildningar och rättighetsvandringar, så kallade kartläggande workshops.

Efter projektet har metodmaterialet spridits till badhus, bibliotek, idrotts- och kulturföreningar och har också levt vidare bl.a. genom en gemensam satsning mellan Rädda Barnen, Rättighetscentrum och SISU Västerbotten. På grund av pandemin har det dock varit svårt med barns och ungas delaktighet. Fortbildningskurs och rättighetsvandringar finns tillgängligt digitalt genom organisationen.

14. RF-SISU Jämtland-Härjedalen. *Idrottens ledarbank.*

Projektets syfte var att underlätta för idrottsföreningar att rekrytera unga ledare och för ungdomar att hitta ledaruppdrag. Det övergripande målet var att säkerställa återväxten av ideella ledare inom idrotten genom att utveckla en digital anslagstavla där föreningar och enskilda individer matchas mot varandra, vilket kortar rekryteringsprocessen. Projektet ledde till en digital plattform där ungdomar och föreningar kan annonsera sina intressen och/eller behov av funktionärer. Fler än beräknat använde plattformen men spridningen av densamma till andra idrottsdistrikt försvårades pga. pandemin.

Efter projektet har den digitala plattformen levt vidare, och verksamheten kommer bl.a. fortleva genom distriktet i Skåne med insatser riktade mot skolungdomar.

15. RFSU Stockholm. *Sex i rörelse.*

Projektets syfte och mål var dels att förbättra den sexuella hälsan bland personer med rörelsenedsättningar genom att öka kunskapen om sexualitet och hur kroppen kan användas för njutning, dels att skapa rum för samtal om kärlek och relationer för målgruppen. Projektet ledde till framtagandet av ett anpassat metodmaterial för att föra normkritiska sexualupplysande samtal med unga med rörelsenedsättningar. Metodmaterial, tre diskussionsfilmer och informativa texter samt bilder på kroppar som bryter mot funktionsnormen gjordes tillgängligt digitalt. Vidare tog projektet fram ett utbildningsmaterial till informatörer och utbildade tio informatörer i materialet.

Efter projektet finns hemsidan kvar och de utbildningsmaterial, bilder och filmer som togs fram förvaltas av organisationen. Projektet har genererat två typer av utbildningspass i organisationens regi och Sex i rörelse-pass har också integrerats i andra verksamheter inom organisationen.

Informatörsverksamheten fortsätter, men pandemin har gjort att viss utåtriktad verksamhet riktat till bl.a. skolor har försvårats.

16. Linköpings stadsmission. *Utbildningsmaterial om våldsutsatta personer med beroendeproblematik.*

Projektets syfte var att producera ett utbildningsmaterial, innefattande film och pedagogiskt material, tillsammans med målgruppen våldsutsatta personer med beroendeproblematik. Projektet gjordes i samarbete med Amphi produktion som är ett utbildningsföretag. Projektet ledde till fyra fiktiva kortfilmer och en dokumentärfilm, med tillhörande pedagogiskt material. Genom projektet togs ett utbildningsmaterial fram. Dessutom genomfördes utbildningsaktiviteter och kommunikationsinsatser via sociala medier och utskick.

Efter projektet har verksamheten blivit en del av den ordinarie verksamheten. Stadsmissionen föreläser regelbundet med hjälp av filmerna och materialet, som används både internt och externt. Materialet finns även att köpa till en låg kostnad.

17. Mantaray Impact. *Ögonblick att minnas.*

Projektets syfte var att bidra till en ökad livskvalitet och en mer personcentrerad vård och omsorg för personer med demenssjukdom. Detta skulle göras genom att producera korta filmer som väcker minnen till liv och som underlättar samtal med anhöriga och personal. Projektet ledde till att ett samtalsmaterial som riktar sig till äldre personer med demenssjukdom togs fram. Materialet innehåller 25 korta filmer med handledningar för det efterföljande samtalet. Filmerna är speciellt producerade för gruppen, både till form och innehåll, och kan anpassas utifrån olika förutsättningar. Efter projektet finns filmer och samtalsmaterial tillgängligt och har spridits till, och används av ett hundratal boenden i hela landet.

18. Studieförbundet Vuxenskolan Jönköpings län. *Kulturarva.*

Projektets syfte var att ungdomar i Jönköpings län skulle få utforska och utmana samt utveckla sina kulturarv, genom att kulturarva, dvs, använda historiska återblickar för att skapa mening och sammanhang i tillvaron. Målet med projektet var att på kort sikt bl.a. stärka ungdomars identitet, på lång sikt att öka förståelsen för olika kulturer, skapa förutsättningar för integration samt ge stöd för ungdomar att hitta sin plats i samhället. Projektet ledde till bl.a. workshops, föreläsningar, vernissager, utställningar, boksläpp, lektioner och slöjdräffar som nådde flera tusen ungdomar. Vidare ledde projektet till att metoder för att arbeta med kulturarv tillsammans med ungdomar utvecklades och sammanställdes i en rapport som gjordes tillgänglig på projektets hemsida Kulturarva. Dessutom togs bl.a. en fotobok och häften om historia och slöjd fram.

Efter projektet har Studieförbundet fått många förfrågningar från kommuner i andra delar av landet som är intresserade av metoden. Materialet/metoden som togs fram finns tillgänglig på Studieförbundets hemsida och verksamheten lever vidare i Studieförbundets regi, bl.a. i form av filmworkshops och slöjdhäng för ungdomar, som under pandemin har fått ske digitalt. Det sker en fortsatt samverkan med Hembygdsförbundet.

19. Fridhems folkhögskola. *Den Autodidakta Generationens Akademi.*

Projektets syfte var att undersöka hur den kunskap och de kompetenser som unga tillägnar sig på nätet kan tas tillvara och komma till nytta i yrkeslivet. Fridhems folkhögskola drev projektet i samverkan med ett antal skånska folkhögskolor och tillsammans med en grupp 18–25-åringar som ägnat mycket tid åt olika intressen inom vilka sociala nätgemenskaper spelat stor roll. Genom bland annat en labbgrupp som utvecklar pedagogiska metoder skulle projektet ta fram och testa terminslånga pilotkurser. Projektet ledde till Myllret som är en plattform och nationell innovationsmiljö för folkbildningen.

Efter projektet har verksamheten fortsatt genom Myllret och en plan för en nationell innovationsmiljö för de globala målen för folkbildningen har tagits fram.

20. Sveriges Psykologförbund. *UNG.*

Projektets syfte var att ta fram material och metoder för kompisar, vårdnadshavare och skolpersonal i frågor som gäller barns och ungdomars psykiska hälsa. I projektet skulle lokala elevkårer, tillsammans med professionella aktörer, sammanställa konkreta verktyg, förslag på åtgärder och hänvisningar till fortsatt stöd. Projektet ledde till att en kvalitetsssäkrad och målgruppsanpassad funktion lades till på en befintlig webbportal om stöd och råd till barn och ungdomar som drabbats av psykisk ohälsa. Sidan rymmer råd och tips samt förslag på aktiviteter och verktyg för bemötande och anpassning, samt information om vidare utbildning riktad mot personal. Allt material kan användas av skolors elevhälsoteam.

Efter projektet har verksamheten drivits vidare i organisationens regi. Sajten sprids till lärare och ungdomar samt skolhälsovård och uppdateras och utvecklas kontinuerligt. Organisationen har fortsatt kontakt med målgruppen, bl.a. genom enkäter och ambassadörer.

21. Mariedals IK. *Idrott för alla.*

Projektets syfte var att arbeta för att integrera och engagera elever från särskolorna i fritids- och idrottsverksamheter som t.ex. fotboll, bordtennis, innebandy och allmän fysisk träning. Målet var dels att öka målgruppens deltagande i fritids- och idrottsaktiviteter, samt organisationsengagemang, dels att integrera paraidrotten med övrig idrott och engagera fler ledare med egna funktionsnedsättningar. Målgruppen var samtliga barn och unga i

grundsärskolorna i Borås samt unga vuxna som ville bli ledare. Projektet ledde till att målgruppen fick ökad tillträde till ett antal olika idrotter. Ett särskilt NPF-lag bildades och föreningen flyttade ut flera aktiviteter till skolor i regionen. Genom projektet engagerade sig fler ur målgruppen i föreningslivets övriga uppdrag och deltog bl.a. i olika styrelser och arbetsgrupper.

Efter projektet har samarbetet med FUB i Borås fortsatt, bl.a. använder FUB föreningens lokaler och NPF-laget med ungdomar har fortsatt. Föräldrar utbildas också till ledare. Aktiviteterna på särskolorna har dock inte kunnat genomföras i samma omfattning pga. pandemin.

22. Byrån mot diskriminering. Koll på jobbet.

Projektets syfte var att ta fram metoder för att hjälpa elever på yrkesförberedande gymnasieprogram att lära sig mer om diskrimineringslagstiftning och mänskliga rättigheter. Projektet ledde till framtagande av pedagogiskt material, övningar och filmer. Dessa spreds och användes på skolor, vid handledarträffar och vid branschråd. Efter projektet finns metodmaterial digitalt tillgängligt på föreningens hemsida och filmer finns tillgängliga på Youtube. Det metodmaterial som har tagits fram används också internt i utveckling av nya utbildningar.

23. Sverok. Sverok TV.

Projektets syfte var att starta en sammanhållen Twitch-kanal som vilar på Sveroks värdegrund där enskilda spelare och föreningar kan ladda upp sitt material och sända live. Målgruppen var barn och ungdomar samt e-sportsföreningar i Sverige. Projektet ledde till att Twitch-, respektive Youtube-kanaler togs fram, samt en handledning till e-sportföreningar. Fokus i kanalerna är inkludering, mångfald och likabehandling. Efter projektet har verksamheten drivits vidare i föreningens regi. Twitch- och Youtube-kanaler finns kvar och fylls på med material. Det har byggts upp en teknikbank som underhålls och utvecklas. Dessutom finns digitala utbildningar för föreningens medlemmar tillgängliga och används.

24. Halmstads Bollklubb. Läs spelet!

Projektets syfte var att, genom samverkan mellan Halmstads bollklubb, biblioteken i Halmstad och SISU idrottsutbildarna, skapa en trygg och stimulerande miljö innan och efter träning, inspirera till läsglädje och ökad fritidsläsning samt ge idrottande barn och ungdomar möjlighet att kombinera idrott och skola. Projektet ledde till lästräffar, att biblioteken deltog med läsfrämjande aktiviteter under flera hemmamatcher och att bl.a. ett minibibliotek byggdes upp. Vidare fungerade spelare i A-laget som läsande förebilder och inspirerade barn att utmana sig i sin läsning. Pandemin gjorde att lästräffar anordnades utomhus och digitala inspelningar av lästräffar och boktips genomfördes.

Efter projektet har verksamheten drivits vidare i föreningens regi. Digitala lästräffar har anordnats för hundratals barn och framöver kommer verksamheten med kompissnack, besök på skolor och högläsningsträffar att genomföras.

25. Insamlingsstiftelsen Make Equal. *Allierad.*

Projektets syfte var att skapa en metod för att härbärgera det engagemang som många unga känner, bl.a. genom att ta fram en plattform med exempel och verktyg och visa på vilka möjligheter det finns genom att samarbeta för varandras rättigheter (så kallad alliering). Projektet ledde till att föreningen skapade och utvecklade kunskap, metoder och nätverk kring alliering, och på olika sätt förklarade och tillgängliggjorde allieringstanken. I projektet tog man fram metoder för hur man kan diskutera och förstå alliering samt filmat material för att kunna sprida kunskap om hur man kan vara en bra allierad, och kunskap om diskriminering, minoritetsstress och mikroaggressioner. En digital plattform skapades och många av projektets aktiviteter skedde digitalt.

Efter projektet finns filmerna och utbildningsmaterialet tillgängligt på stiftelsens hemsida, och används av stiftelsen i utbildningar.

Utbildningskoncepten som togs fram fortsätter Make Equal att erbjuda och sälja. Den interna Facebook-grupp för personer som engagerat sig i projektet, t.ex. referensgrupp och aktivister, har levt vidare och administreras av stiftelsen. Begreppet allierad i en svensk kontext har också fått spridning och används av andra aktörer.

26. Gällivare kommun. *Byakult 2.0.*

Projektets syfte var att ge barn, unga, nyanlända och minoritetsgrupper en möjlighet att verka för en gemenskap i en geografisk stor kommun genom att inspirera och ge förutsättningar till människor i sitt eget skapande. Med olika metoder, gemensamma workshops, övningar och studiebesök skulle projektet genomföra aktiviteter och skapa föreställningar. Projektet ledde till att kulturella aktiviteter gjordes mer tillgängliga och inkluderande för alla och att ungas kompetens inom det kulturella området ökade. Vidare ledde projektet till en större samverkan inom kommunens föreningar, bygder, andra organisationer och även närliggande kommuner. Dessutom skapades ett bredare kulturutbud i kommunen där unga var med och påverkade utbudet.

Efter projektet har verksamheten fortsatt, om än i mer begränsad omfattning pga. pandemin. Den fortsatta verksamheten har dels skett genom föreningen Byakult, dels genom ett projekt mellan kulturskolan och föreningen som bl.a. inkluderar dramaverksamhet.

27. Hudiksvalls kommun. *scen:se.*

Projektets syfte var att implementera en metod efter brittisk förlaga som handlar om att skapa inkluderande dramaundervisning och professionell scenkonst för och tillsammans med barn och unga med grav utvecklingsstörning och/eller måttlig till grav autism. Metoden kännetecknas av att den är målgruppsanpassad, interaktiv, multisensorisk och upplevelsebaserad. Projektet ledde till skapandet av en konstutställning, två scenkonstföreställningar och en metodik för att arbeta med dramapedagogik i sarskolan. Efter projektet finns metodhandboken och hemsidan kvar. Seminarier om metoden har i viss utsträckning genomförts och det finns också en digital fortbildning för förskolepedagoger. Samarbetet mellan Hudiksvalls kommun och Folkteatern har fortsatt. Planen att i samverkan med andra regioner arbeta vidare med en förstudie avseende ett nationellt center för inkluderande och tillgänglig kultur baserat på projektets metodik och erfarenheter har försvårats pga. av pandemin och resursbrist.

28. Teskedsordern. APPropå rasism.

Projektets syfte var att skapa och sprida en app om rasism - ett spel som handlar om att utmana fördomar och normer i samhället med målet att motverka rasism och andra former av intolerans. Den primära målgruppen för projektet var ungdomar mellan 13 och 19 år. Projektet ledde till appen Reality Check som är ett upplevelsebaserat spel utvecklat för att utmana fördomar och normer, stärka den som utsätts för rasism och bidra till ökat civilkurage. Spelaren väljer mellan att spela någon av spelets karaktärer och hamna i olika situationer där spelaren kan påverka hur karaktären ska agera. Situationerna i spelet är baserade på verkliga händelser som ungdomar delat med sig av. Det finns en lärarhandledning som hör till appen, eftersom appen ska kunna användas i skolundervisningen. Projektet höll workshops i 30 klasser. Mångkulturellt centrum i Botkyrka (MKC) tog fram en utställning som skapar möjlighet till rikstäckande spridning i syfte att på ett kreativt sätt skapa kännedom om appen och kunskap i frågorna. Efter projektet har MKC tagit över förvaltandet av appen och säkrat finansiering för en begränsad tidsperiod. Utställningen finns kvar i MKC:s regi.

29. Män för jämställdhet. *Mannen myten.*

Projektets syfte var att utmana och förändra destruktiva maskulinitetsnormer tillsammans med killar och unga män, främst från förorter och glesbygd, som bär på erfarenheter av att befinna sig i olika positioner i olika maktordningar. Projektet ledde till podcasten "Mannen Myten" och även en podcast som togs fram under pandemin, "Män i isolering". Vidare gjordes den samiska kortfilmen "Alla mäns man" och ett kortspel "I andra skor", som spridits via lokalgrupper och andra

samarbetspartners. Förutom de skolor och föreningar som medverkade, genomfördes workshops med organisationens lokalföreningar. Efter projektet finns podcast, kortfilm och kortspel kvar i föreningens regi, och de metoder som har utvecklats används i andra projekt som föreningen driver.

30. Stiftelsen Institutet för Independent Living. *Disabled Refugees Welcome.*

Projektets syfte var att förbättra samordningen och mottagandet av asylsökande med funktionsnedsättning genom att utveckla, testa och sprida en metod i bred samverkan med myndigheter, frivilligorganisationer och individer som arbetar med asylsökande. Projektet ledde till ett förbättrat mottagande och samordning kring asylsökande med funktionsnedsättningar. Metoder och metodhandbok spreds till både organisationsvärlden och till myndigheter som arbetar med mottagande. Vidare genomfördes utbildningar, träffar, temadagar och sociala aktiviteter tillsammans med målgruppen, samt stöd och vägledning kring rättigheter. En photovoiceställning skapades för att sätta fokus på målgruppens vardag och hinder för integration. Rapporter på engelska togs fram och projektet uppmärksammades av FN-organet UNHCR.

Efter projektet lever verksamheten vidare i stiftelsens regi med bl.a. rådgivning och vägledning till målgruppen, med hjälp av volontärer. Metod och metodmaterial används inom stiftelsen och sprids och används av andra aktörer och samarbetsorganisationer. Photovoiceställningen kommer att gå på turné. Vidare har stiftelsen bl.a. beviljats projektmedel för att stärka målgruppens kontakt med civila samhället och samarbetet med UNHCR fortsätter.

31. Sveriges Kulturskoleråd. *Kulturskolan i storstan.*

Projektets syfte var att bryta utanförskap och utveckla en mer jämlik kulturskoleverksamhet. Målet var att verka för nya samverkansmetoder för inkludering och breddat deltagande samt att skapa nya verksamhetsformer och utbud genom samverkan med civilsamhället. Målgrupp i projektet var unga mellan 6 och 19 år i s.k. utanförskapsområden i Stockholm, Göteborg och Malmö. Projektet ledde till deltagande från barn och unga i kulturskoleverksamheter. Vidare fick pedagoger ökad kännedom om samverkan med civila samhället och nya verksamhetsformer. Chefer/ledare fick också ny kunskap om hur utanförskap kan brytas genom samverkan med det civila samhället. Vidare dokumenterades och spreds goda exempel genom projektet som också nådde nya målgrupper, nya samverkansmetoder för inkludering och genom projektet skapades även nya nätverk och arenor. Efter projektet har vissa verksamheter levt vidare, bl.a. körverksamhet, och projektet har också lett till att andra projekt startat med liknande inriktning och med stöd från offentliga aktörer.

32. Studieförbundet Vuxenskolan Västmanland. Tillsammans för psykisk hälsa – Seniorer.

Projektets syfte var att, i samverkan mellan folkbildningen, ideella aktörer, kommun och region, minska den psykiska och existentiella ohälsan bland äldre personer. Detta skulle ske genom att erbjuda samtalsgrupper på centrala platser i kommunen där samtalsledarna själva tillhör målgruppen och har adekvat erfarenhet från sina respektive yrken. Projektet ledde till framtagandet av en samtalsmetod som bygger på ett salutogent perspektiv. Grupperna leddes av seniora f.d. yrkesverksamma personer inom socialtjänsten, sjuk- och hälsovården och/eller annat yrke där mänskliga relationer varit viktiga. Metoden spreds till fler regioner och flera kommuner i andra regioner. Flera grupper hade målgruppsanpassad verksamhet med bland annat män, HBTQ och personer med olika etnisk bakgrund. Efter projektet har metoden spridits över hela landet och samtalsgrupper finns i flera delar av landet. Samtalsledarutbildningar anordnas kostnadsfritt inom regionen, medan utbildningar utanför regionen och för andra organisationer bekostas av dessa, och anordnas såväl fysiskt som digitalt.

33. Riksförbundet för döva, hörselskadade barn och barn med språkstörning. Dövas kulturarv - skollivet i Örebro län på 1900-talet.

Projektets syfte var att samla in berättelser från personer med olika grad av hörselnedsättning som levt och studerat i Örebro under 1900-talet för att skapa en webbaserad stadsvandring i Örebro. Med hjälp av sin mobil skulle besökarna få möta såväl intervjuade som fiktiva personer som presenterades med hjälp av historiska och nutida fotografier och filmer. Projektet ledde till ett bevarande av dövas kulturarv genom intervjuer på svenskt teckenspråk med ett fyrtiotal personer med hörselnedsättning samt ett tiotal personer med hörselnedsättning i kombination med ytterligare funktionsnedsättning. Utifrån dessa intervjuer skapades sedan en stadsvandring i Örebro samt ett läromedel om hur döva levde i Örebro län på 1900-talet. Efter projektet har verksamheten levt vidare på olika sätt. Det finns en app tillgänglig för att promenera runt själv i Örebro. Det finns också en filmvariant där man kan stanna vid olika stopp utan att gå hemifrån. Stadsvandringar med guider (som utbildades under projektet) har däremot varit svåra att genomföra pga. av pandemin. Läromedlet har gjorts tillgängligt på Teckenbros läromedelskanal och används främst av specialskolorna. Filmer och material har fått spridning via sociala medier efter att projektet avslutats. Dokumentationen från projektet (intervjuer) har lämnats över till Länsarkivet och finns tillgängligt för forskare.

34. Västanviks folkhögskola. Svenska för döva nyanlända.

Projektets syfte var att producera ett digitalt och visuellt utbildningsmaterial för döva vuxna och ungdomar som flytt eller flyttat till Sverige. Projektet var ett samarbete mellan Västanviks folkhögskola och föreningen

Teckenpedagogerna. Projektet ledde till ett material som ger döva nyanlända en god grund i det svenska språket och förståelse för dess uppbyggnad och struktur. Det är presenterat på ett visuellt språk som alla döva kan tillgodogöra sig. I materialet finns övningarna inom områdena läsa, skriva, ordförståelse och kunskaper. Utbildningsmaterialet är uppbyggt utifrån olika nivåer och teckenspråket lärs ut i ett anpassat tempo.

Efter projektet har det webbaserade och kostnadsfria utbildningsmaterialet fått stor spridning. Materialet finns tillgängligt och kostnadsfritt på föreningen Teckenpedagogernas webbplats. Det har också visat sig att utbildningsmaterialet även fungerar för föräldrar till döva barn.

35. Johanssons pelargoner och dans. Koreografin.

Projektets syfte var att skapa normkreativa kulturupplevelser som ger möjlighet att mötas bortom språkbarriärer genom att arbeta med olika scenkonstuttryck och på olika språk. Projektet ledde till att föreställningen ”Koreografin” genomfördes på tretton språk och nådde drygt tusen elever genom ett åttiotal föreställningar, där eleverna antingen fick delta i framtagandet och testandet, eller som deltagare i den färdigöversatta föreställningen. Vidare resulterade projektet i en bok, ”Antologi för en flerspråkig scenkonst”, som bl.a. användes som kurslitteratur på Stockholms Konstnärliga Högskola. Efter projektet har föreställningen fortsatt att spelas genom att organisationen säljer föreställningen till intresserade. Antologin har också fortsatt att spridas och användas. Samarbetet med Haninge kommun har fortsatt.

36. Föreningen Himlaspelet. Dalakulturens teater.

Projektets syfte var att elever på Leksands folkhögskola och Sätergläntan (Institutet för slöjd och hantverk) skulle arbeta med att sätta upp föreställningen Himlaspelet i form av en marionetteaterföreställning som skulle visas för kommunens samtliga grundskolor. Målet var att intresserade elever skulle få gå kurser i marionettspelets alla delar, från tillverkning av dockor och spelteknik, till att sätta upp pjäser. Målgrupperna var barn och unga, ensamkommande, samt döva eller hörselskadade elever på Västanviks folkhögskola. Projektet ledde till att dock- och marionetteater och relaterade verksamheter (kurser, workshops och föreställningar) genomfördes för barn och unga, döva, invandrare och flyktingar, samt med och för vuxna från andra konst- och konsthantverksområden.

Efter projektet har verksamheten fortsatt i Leksands kulturskolas regi. Det finns planer på en kurs i marionetteater, men denna har ännu inte kunnat erbjudas pga. pandemin. Några av de personer som utbildades i marionetteater i projektet planeras leda kursen. Det har bildats en självständig ensemble som fått bidrag från Region Dalarna.

37. RSMH. Arbete trots psykisk ohälsa.

Projektets syfte var att RSMH, i samarbete med Högskolan i Dalarna, skulle fokusera på framgångsfaktorer som gör att personer med psykisk ohälsa kan få och behålla ett arbete. Projektet ledde bl. a. till två utbildningar riktade till arbetsgivare om hur de kan ta hand om personer som drabbats av psykisk ohälsa. Vidare genomfördes, föreläsningar för LSS målgrupper i tre städer, föreläsningar riktade till föräldrar till barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, workshops med Funktionsrätt Sverige om riskerna med hemarbete i pandemin samt flera enkätundersökningar.

Efter projektet har utbildningsverksamheten levt vidare genom en digital utbildning som används som en form av studieplattform och för att samtala kring frågor om psykisk ohälsa. Den digitala utbildningen sprids kostnadsfritt. Utbildningen har också sålts vidare till offentliga aktörer och då ingår fysiska träffar. Olika utbildningsmoment har också förts in i andra utbildningspaket som RSMH har.